

Enderrock | Jordi Martí | Actualitzat el 08/03/2020 a les 14:00

Joana Gomila: «Concebem les illes com un paradís i les acabem convertint en un infern»

Parlem amb la cantautora manacorina sobre el nou disc 'Paradís'

Joana Gomila i Laia Vallès | Juan Miguel Morales

Després de provocar més d'un sotrac estètic en el panorama de la música d'arrel amb *Folk souvenir* (Bubota, 2016), la cantautora manacorina **Joana Gomila** presenta un segon àlbum, encara més trencador, on reflexiona sobre la insularitat, la realitat de Mallorca i l'interior de cada persona. Es titula *Paradís* (Bubota, 2020) i l'ha cuinat conjuntament amb la teclista sabadellenca **Laia Vallès**. Parlem amb les dues artistes sobre el nou treball.

El projecte *Folk souvenir*, que ja va presentar conjuntament en directe amb Laia Vallès, va ser l'embrí de *Paradís*?

Joana Gomila: La gira de *Folk souvenir* va tenir diferents formats, pràcticament amb totes les combinacions possibles. De vegades com a quartet, i quan faltaven integrants del grup com a trio, com a duo... I va ser justament en aquest format amb la **Laia Vallès** que vam acabar fent-ne més, per diverses circumstàncies. Ens ho passàvem molt bé, perquè un duo és més arriscat que un grup.

Laia Vallès: El format de duo té una fragilitat molt guai, perquè demana una concentració molt especial.

J.G: La bona entesa va ser una de les raons que han conduït al nou projecte. L'altra va ser que va arribar un moment en què tenia ganes de fugir de *Folk souvenir*, un projecte guapíssim en tots sentits, humà i musical...

Però...

J.G: Però hi va haver un moment en què vitalment i artísticament sentia que em trobava en una altra fase i un altre espai. Per això vaig decidir marxar a fer una residència de creació a la Fundació La Plana, l'octubre del 2019, un equipament molt interessant que hi ha a prop de Santa Maria d'Oló, al Moianès. Vaig portar una gravadora, un sintetitzador i poca cosa més. No hi vaig anar amb cap pretensió, simplement volia desconnectar i saber què tenia ganes de fer. Vaig tornar a casa amb un grapat de noves cançons enregistrades a l'antiga sitja de la masia... Pel camí vaig pensar que potser seria molt guapo donar-los forma i continuïtat com a duo amb la Laia. I va ser així com vaig començar a imaginar la sonoritat del nou disc...

A diferència de *Folk souvenir*, en aquest segon disc has enregistrat temes propis. Havies escrit cançons, abans?

J.G: Sí, no és que m'hi hagi focalitzat especialment però m'agrada molt escriure i compondre cançons. Des de fa molts anys que vaig omplint llibretes, sense objectiu de compartir-ho sinó com una cosa personal.

Doncs en aquest disc els textos tenen un pes especial.

J.G: Sí, els textos ho lliguen tot. Com a curiositat, els he escrit anant amb avió, transitant d'un lloc a un altre... Bé, en realitat, tots menys un que vaig escriure en un vaixell. De fet, el disc també va del fet de ser de Mallorca però no viure-hi, amb un continu anar i venir, i tornar. El resultat és com una recerca del centre de gravetat.

En tot el teu treball de recerca sempre hi ha moltes referències al folklore.

J.G: L'anterior disc era una reflexió sobre la música tradicional, intentar explicar-m'ho a mi mateixa per després traslladar-ho als músics i a la gent. A *Paradís*, en canvi, no hi ha la voluntat de parlar sobre música tradicional, tot i que d'una manera o altra aquesta sempre hi és present, inevitablement, bategant per dins. *Paradís* té diferents lectures, ha estat molt més el resultat d'una necessitat íntima per explicar la meua relació amb el *Paradís*, les illes i les persones.

A *Paradís* hi sona una música sorprenent i també un discurs complex.

J.G: És la suma d'unes quantes idees. Una és el fet que cadascú de nosaltres som com una illa, necessitem sentir la individualitat, els límits i els contorns. Però també necessitem teixir arxipèlags amb la gent que ens envolta. Per exemple, en aquest projecte hi ha un arxipèlag format per la teclista Laia Vallès, el productor Jaume Manresa, l'artista Catalina Julve, que ha fet la portada... tot de gent que des d'un lloc o altre s'ha anat ajuntant. I la mateixa idea d'arxipèlag també funciona amb les cançons, que he mirat d'entendre de manera conjunta.

I quina és la idea que amaga el *Paradís*?

J.G: La idea del *Paradís* té un sentit individual i un altre de col·lectiu. Individualment, el filòsof Jean-Paul Sartre deia que l'infern són els altres, i en aquest sentit parlava de la desconfiança... Per mi, mirar-se a la cara amb els altres pot arribar a ser el *Paradís*. I després, en el sentit social, trobo que les illes també les concebem com un paradís, i precisament per això les acabem convertint en un infern, perquè hi construïm, venem i destruïm.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=DJccaoKQ8Po>

Aquesta mateixa reflexió ja apareix a la primera cançó del disc, "*Paradís*".

J.G: És una presentació que diu: "Ja som aquí, hem arribat, a veure què trobem al *Paradís*". Penso que el disc traça un recorregut, una visita guiada per les illes que són les cançons. També hi ha una altra part més íntima, que manifesta el que sento cada vegada que torno a Mallorca: "Som d'aquí però no som d'aquí".

Laia Vallès: "Paradís" és una cançó-arxipèlag. La vam fer juntes i la idea principal ja havia quedat clara des del principi, tot i que després vam anar afegint i traient elements. La forma definitiva va necessitar temps però al final ha afagat molt de pes dins el disc.

Hi ha un altre tret que caracteritza el disc, i és el joc constant entre la veu melismàtica i les distorsions i els efectes.

J.G: Això ens ha sortit de manera natural. Ens agrada que els aparells que fem servir siguin els que determinen com és la cançó, que no siguin un ornament per a la producció. Tant les 'màquines' de la Laia com les meves determinen l'estructura del repertori. La cançó "Els ametllers", per exemple, no hauria existit sense el pedal de veu.

L.V: I sense els sàmplers que vam comprar, aquest disc tampoc no existiria. A "Deliris", per exemple, ho condicionen tot.